

**VESZPRÉM MEGYEI ÖNKORMÁNYZAT
KÖZGYŰLÉSE**

HATÁROZAT

Szám: 48/2014. (IX. 25.) MÖK határozat

Tárgy: Veszprém Megye Területfejlesztési Programjának elfogadásával kapcsolatos nyilatkozat

A Veszprém Megyei Önkormányzat Közgyűlése megtárgyalva Veszprém Megye Területfejlesztési Program elfogadása tárgyú előterjesztést, az alábbiakat nyilvánítja ki:

1. A közgyűlés egyetért Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének indítványával, mely az M8-as autópályát kiépítését és ezen nagyprojekt mielőbbi megvalósítását szorgalmazza.
2. A közgyűlés felhívja a figyelmet, hogy Veszprém Megye Területfejlesztési Programjának megalkotásakor a Stratégiai Program 1. számú mellékleteként ajánlást fogalmazott meg, melyben javaslattal élt az országos területfejlesztési tervezés számára a 2014-2020 közötti időszakban - *a jelenleg ismert feltételek között* - a finanszírozási konfliktust hordozó fejlesztések forrásainak biztosítására. Az anyag kitér arra, hogy Veszprém megye számára a formálódó Operatív Programokból mely elemek hiányoznak azok közül, amelyeket a megyei stratégiai program feltétlenül szükségesnek tart a megye térségei és települései fejlődéséhez.
3. A közgyűlés felkéri elnökét, hogy a határozatot a Veszprém Megye Területfejlesztési Program Stratégiai Program 1. számú mellékletével együtt küldje meg tájékoztatásul a Nemzetgazdasági Miniszternek, a Nemzeti Fejlesztési Miniszternek és a Nemzetgazdasági Tervezési Hivatal Elnökének.

Határidő: 3. pontok esetében 2014. október 30.

Felelős: megyei közgyűlés elnöke

Lasztovicza Jenő s.k.
megyei közgyűlés elnöke

Dr. Imre László s.k.
megyei jegyző

A kiadmány hitelül:

1. sz. melléklet - Veszprém Megyei Önkormányzat Közgyűlésének ajánlása

Javaslat az országos területfejlesztési tervezés számára a 2014-2020 közötti időszakban - a jelenleg ismert feltételek között - a finanszírozási konfliktust hordozó fejlesztések forrásainak biztosítására

Veszprém megye számára a 2014-ben formálódó Operatív Programokból leginkább az alábbi elemek hiányoznak azok közül, amelyeket a megyei stratégiai program feltétlenül szükségesnek tart a megye térségei és települései fejlődéséhez:

- Közlekedési hálózat további fejlesztése:** A megye versenyképessége, gazdasága fejlesztése, valamint a megye településein élők munkahelyekhez és szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférése érdekében szükséges a megyei fejlesztési koncepcióban, illetve az operatív programban kiemelten szükségesnek tartott fejlesztések mielőbbi megvalósítása. Ezen fejlesztések egy részét az országos operatív programok tartalmazzák, más részük azonban - *részben országos támogatás, részben pedig a középtávra becsült ágazati források szűkössége miatt* - nem került betervezésre, miközben ezen fejlesztések Veszprém megye egyes térségei fejlődését fokozottan érintő (és támogatott) elemei.

Részletezetten:

A közúti hálózat fejlesztésében:

- a 8-as számú főút teljes szakaszán a főút homogén 2x2 forgalmi sávos keresztmetszetű, gyorsforgalmi úttá történő fejlesztése,
- a Veszprém - Balatonalmádi útszakasz 2x2 sávra való bővítése,
- a 71-es és a 77-es jelű utak felújítása, korszerűsítése,
- a megye térszerkezet fejlesztése szempontjából kiemelt jelentőségű Győr - Pápa - Devecser - Tapolca - Badacsonytomaj (É-D-i főúti tengely) fejlesztésének előkészítése és ütemezett kiépítése
- 82-es jelű út Veszprém - Győr közötti fejlesztése, korszerűsítése, előzési szakaszok kialakítása, 11,5 tonnás megerősítés,
- 83-as jelű út fejlesztése, korszerűsítése, előzési szakaszok kialakítása, 11,5 tonnás megerősítés,
- mellékúthálózat kiegészítése,
- a jelenlegi mellékút hálózat külterületi és belterületi szakaszainak felújítása, burkolat megerősítése, forgalombiztonságának javítása,
- főút és belső úthálózatok kapcsolatrendszerének biztosítása (az országosan megvalósításra tervezett főúthálózat fejlesztés és a helyileg tervezhető „kisléptékű közlekedési beavatkozások” között hiányzó elemek megvalósítása a hálózatok működő rendszerbe szervezése érdekében)

- a gazdálkodást, illetve a turisztikai attrakciók megközelítését segítő külterületi úthálózat - kiemelten a hegyvidéki, szőlészeti dűlőutak - fejlesztése

A közösségi közlekedés vonatkozásában:

- új komp kapcsolat létesítése Badacsonytomajnál az É-i és a D-i part között az M7 irányú kapcsolat biztosítására
- a Győr- Zirc közötti É-D-i vasút fejlesztés előkészítése és megvalósítása
- Székesfehérvár - Boba vasútvonal 160 km/óra történő fejlesztése
- a Balaton vasúti körbejárhatóságát biztosító hiányzó pályaszakasz kiépítése

2. **Megalapozó, előkészítő tervezések kiemelt támogatása:** A jelenleg ismert országos Operatív Programok nem biztosítanak kellő lehetőségeket és forrásokat a projektelőkészítést és projekttervezést megelőző előkészítő tervezés számára.

Ilyen szükséges - *de jelen tervek szerint nem támogatott* - tervezések a térségi szintű energiaracionalizálási koncepciók és programok készítése, a kapcsolódó előzetes hatástanulmányok, a térségi *(több települést, vagy egy részvízgyűjtőt érintő)* vízgazdálkodási-, felszíni vízrendezési tervek, a térségi szintű erdősítési-, racionális földhasználati-, vagy a térségi veszély-elhárítási *(veszélyeztetettség csökkentési)* programok, amely alapján meghatározható a fejlesztések és a szükséges beavatkozások sorrendje, illetve az, hogy adott forrás felhasználásával hol kell *(és lehet)* a leghatékonyabban beavatkozni, fejleszteni. Megalapozó előkészítő tervezés nélkül a „projektelőkészítés” típusú tervezések nem megalapozottak, ezért ezek gyorsan lehívható külön forrást igényelnek.

Az előkészítő tervezések részét kell, hogy képezze a településrendezési *(szerkezeti és szabályozási)* tervek fejlesztéspolitikát támogató felülvizsgálatai és módosításai, amelyeket településenként vagy együtt tervezhető településcsoportonként együtt tervezésben célszerű bonyolítani a projektekhez egyenként kapcsolódó tervezések helyett.

3. **A Balaton Kiemelt Üdülőkörzet fejlesztésének támogatása:** Mivel a Kormány a 1334/2014 (VI. 6.) számú határozata részeként úgy döntött, hogy a Balaton Kiemelt Üdülőkörzetben nem valósít meg Európai uniós jogszabály által meghatározott integrált területi beruházást és ennek megfelelően a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területére vonatkozóan több operatív program keretében nyílik támogatási lehetőség, azzal, hogy a Kormány egyedi határozattal dönt a kiemelt térségi beruházásokról, szükségessé válik ezen beruházások és kormányzati döntések Veszprém megyét érintő elemeinek integrálása a megye területfejlesztési dokumentumaiba.
4. **Az üdülónépesség és az ezzel összefüggő sajátosságok figyelembevétele** a fejlesztési tervezésben. Indokolt a nem a helyi lakosok által okozott műszaki- és humán infrastruktúra terhelés figyelembevétele a szolgáltatások fejlesztésében, a közlekedés, a műszaki infrastruktúra hálózatok és azok szükséges kapacitásai tervezésében. *(Ehhez*

kapcsolódóan az üdülónépesség létszámával és az ott töltött idővel arányos figyelembevétele a fejlesztési források térségek közötti elosztásánál)

5. **A demográfiai kihívások kezelését szolgáló hatékony beavatkozások támogatása.** Az ismert ágazati OP-kban kevés eszköz és figyelem fordítódik a demográfiai kihívások hatékony kezelésére, illetve az elöregedésből és elvándorlásból fakadó munkaerő kiesés hatékony kezelésére, elkerülése miközben a megye kiemelt célkitűzése a népességszám csökkenésének megállítása *(nagyobb távlatban a népesség növelése)*, a foglalkoztatottság bővülése.
6. Veszprém megyében az előző fejlesztési időszakokban jelentős fejlesztések valósultak meg a termálvíz turisztikai hasznosítására *(pld. Pápa)*. Ezen létesítmény-együttesek megfelelő kihasználását, a gazdaságos működtetését akadályozza a minőségi szállások hiánya. **Veszprém megye ezért kezdeményezi, hogy a 2014-2020 közötti fejlesztési programok ne csak a meglévő szálláshelyek fejlesztését, hanem új létesítmények megvalósulását is támogassák** amennyiben a megvalósuló fejlesztések bizonyítottan hozzájárulnak a már meglévő létesítmények gazdaságosabb kihasználásához, a korábban támogatott fejlesztések jobb hasznosulásához.
7. Veszprém megye kezdeményezi, hogy az Ős-Dráva Program mintájára - *a szomszédos Vas megyével együttműködésben* - **teremtődjön meg a Marcal folyó, a Cuhai-Bakonyér (megyén belül pedig a Séd patak) átfogó** *(a komplex vízrendezést, a turisztikai fejlesztések lehetőségét egyaránt megteremtő)* **gazdaság- és társadalomfejlesztési programja kidolgozásának és megvalósításának a lehetősége.** Ezzel (is) összefüggésben Veszprém megye - *az országhatár menti együttműködések mintájára* - kezdeményezi, hogy **a 2014-2020 közötti fejlesztési finanszírozás támogassa a megyehatár menti térségek összehangolt fejlesztését.**
8. Veszprém megye vidéki térségei számára kiemelt jelentőségű az élelmiszer termékláncok kiépítésének összehangolt fejlesztési forrásokkal való támogatása, a feldolgozóipar fejlesztése.
9. Veszprém megye javasolja megvizsgálni annak a lehetőségét, hogy az energetikai megtakarítás célú fejlesztések támogatása ne korlátozódjon a kis és középvállalkozásokra.
10. Veszprém megye - *a jelentős értéket és fejlesztési potenciált képező tájkép és településkép védelmében* - kezdeményezi, hogy a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet valamint az Országos Területrendezési Tervben „világörökség várományos” területként meghatározott térségekben kerüljön be a támogatható fejlesztések közé a magas feszültségű légkábelek földkábelre való kiváltása.
11. A megyei és a járási források szűkössége miatt Veszprém megye indokoltnak tartja, hogy a megye területén található, de **országos jelentőségű és érdekű intézmények fejlesztése**

országos fejlesztési források támogatásával valósuljon meg. (Pld. a Balatonfüreden található Állami Szívkórház, Honvéd Kórház és MÁV Szanatórium.)

12. **Veszprém megye indokoltnak és a hosszú távra szóló gondolkodás megalapozására szükségesnek tartja a fejlesztéseket hosszú távra megalapozó - de már középtávon költségigényes - kutatásokhoz szükséges források célirányú kiegészítését.**

Megyei érdek

- egyrészt a jelentős fejlődési potenciált jelentő gazdag ásványi nyersanyagkészlet (mint a barnaszén, illetve az építőanyagiparban hasznosítható ásványok) innovatív, más célú hasznosítását megalapozó kutatások, fejlesztések támogatása,
- másrészt a Balaton, mint fürdésre, vízisportolásra alkalmas tó hosszú és nagytávon való fenntarthatóságának biztosítását - az üdülési potenciál alakulása szempontjából kedvezőtlen változások lehetőségének csökkentését - szolgáló kutatások támogatásának finanszírozása,

amelyekre az ismert országos operatív programok nem biztosítanak lehetőséget.

13. **A 2000 lakosegyenérték alatti településekben keletkező szennyvizek környezetkímélő ártalmatlanítására irányuló programok folytatása** az ehhez szükséges források ütemezett biztosításával különös tekintettel a Balaton Kiemelt Üdülőkörzet területén és a megye szennyezésre kiemelten érzékeny (*karsztvidéki*) térségeiben.

Az Operatív Programokból finanszírozható, de szűkös forrásokkal meghatározott fejlesztési célkitűzések:

- a közúti hálózat települési átkelési szakaszainak forgalomtechnikai rendezése, a balesetmentes közlekedés feltételeinek megteremtése, forgalombiztonság fokozása,
- a kerékpárút hálózat bővítése, hálózatba szervezése vonatkozásában a jóváhagyott megyei tervekben rögzített és jóváhagyott elemek megvalósításának támogatása,
- a helyi és helyközi autóbusz kiszolgálás térbeli és időbeni kínálatának növelése, a hálózatok racionalizálása,
- a helyi és helyközi autóbusz közlekedés finanszírozási rendszerének korszerűsítése a fenntarthatóság elvei alapján,
- korszerű, környezetbarát közösségi közlekedési járművek üzembe állítása, új járművek beszerzésének támogatása
- intelligens közlekedési rendszerek kiépítése, fejlesztése,

Veszprém megye a területfejlesztési programok finanszírozási kereteinek továbbfejlesztése érdekében az alábbiak megfontolását javasolja az országos tervezés számára:

- **Kerüljön ismételt átgondolásra a támogatásintenzitások mértéke úgy az önkormányzati szféra, mint a közfeladatokat végző és 100%-ban önkormányzati tulajdonú vállalkozások, valamint a gazdasági szféra részét képező kis és középvállalkozások vonatkozásában.**

- **Indokolt, hogy az állami kamattámogatású hitel beszámítható legyen az önerőbe a tervezett fejlesztések megvalósításához szükséges önerő biztosítása (a települések e célú támogatása) érdekében.**
- **Szükséges, hogy pályázati keretek között legyen lehetőség a közfeladatokat ellátó intézmények működtetésére és fenntartására.**
- **Szükséges forrás lehetőségének biztosítása a 2014-2020 közötti fejlesztési időszakban megvalósuló fejlesztések fenntartására.**

Indoklás

Veszprém megye Önkormányzata a megye fejlesztési tervezése során teljes körű tervezésre törekedett. Arra, hogy az Országos Fejlesztési- és Területfejlesztési Konceptióval *(az Országgyűlés által jóváhagyott NEMZETI FEJLESZTÉS 2030 fejlesztési tervvel)* összehangoltan készült megyei területfejlesztési dokumentumokban - *úgy hosszú-, mint közép távra* - határozza meg a megye egésze fejlesztésének tervezési alapjait.

E célkitűzés figyelembevételével már a hosszú távra szóló megyei területfejlesztési koncepció is kiterjedt:

- a megye társadalmi, gazdasági és környezeti alrendszerére, beleértve a vidéki térségekkel kapcsolatos témaköröket;
- a megye fejlődése szempontjából fontos témákra, ágazatokra;
- a megyei szinten és a központi szinten kezelhető témákra és ágazatokra;
- az önkormányzat és a közszféra tevékenységeivel befolyásolható témákra és ágazatokra, de emellett számba vette a gazdasági szereplők, a vállalkozások, a civil szervezetek, egyházak és egyéb társadalmi szervezetek felelősségi körébe tartozó feladatokat.

Veszprém megye - *községi szinten is elfogadott* - területfejlesztési koncepciója meghatározta megye hosszú távú fejlesztéspolitikájának - *a megye és térségei területi fejlesztésének* - fő irányait, stratégiai céljait és az ezek elérését segítő legfontosabb eszközöket:

- a gazdaság szerkezeti megújulásának elősegítésére az egyes ipari és mezőgazdasági jellegű térségekben,
- az innováció feltételeinek javítására a megye megfelelő termelési és szellemi háttérrel rendelkező központjaiban;
- a befektetők számára vonzó vállalkozói környezet kialakítására,
- a megélhetés feltételeit biztosító foglalkoztatás bővítésére, a munkanélküliség mérséklése érdekében;
- a térszerkezet fejlesztésére és a mobilitás feltételeinek javítására
- a „jól lét” feltételeinek fokozatos biztosítására az itt élők és ide látogatók számára,
- a lakosság egészségi állapotának javítására,
- a hátrányos térségek felzárkóztatásának és fejlődésének elősegítésére;

- a környezeti feltételek javítására,
- illetve a Balaton üdülőkörzet, mint a kiemelt térség sajátos fejlődésének elősegítésére.

A koncepcionális célkitűzéseket elfogadását követően a 2014-2020 közötti időszakra kidolgozott stratégiai fejlesztési program is teljes körűen határozta meg a megye egésze és térségei (*járásai*) fejlesztési prioritásait.

A stratégiai programot követő operatív program az országos tervezés - és a párhuzamosan készülő ágazati operatív programok tartalmának figyelembevételével - jelentős szűkítéseket tartalmaz egyrészt a 2014-2020 közötti időszakban a kormány által elfogadott operatív programok szerint támogatható tevékenységek (*fejlesztések*) másrészt a fejlesztésekhez felhasználható források tekintetében.

Veszprém megye Önkormányzata ezért kinyilvánítja, hogy a megye harmonikus fejlesztése érdekében valamennyi, a stratégiai programban rögzített célkitűzés megvalósításához szükségesnek tart forrásokat biztosítani már a 2014-2020 közötti időszakban. Ezért Veszprém megye Önkormányzata szükségesnek tartja a 2014-ben formálódó országos operatív programok tartalmának és forráselosztásának rendszeres - *minimum kétfévenkénti* - értékelésen alapuló felülvizsgálatát és a megváltozó helyzet szerinti módosítását, a megyei fejlesztési igények figyelembevételével, a hazai források bővülése esetén mindazoknak a fejlesztési forrásoknak a biztosításával, amelyekre a 2014-es tervek nem biztosítanak lehetőséget.